

Стратегически документ

Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020 г.)

Основната цел на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността е функционалната грамотност да се изведе като национален приоритет и да се гарантира сътрудничеството в областта на инициативите за ограмотяване, които да се реализират от местните, регионалните и националните власти, социалните партньори, учителите и родителите. Предвидени са мерки за повишаване на грамотността, за преодоляването на причините за липсата на задоволителна грамотност. Особено внимание се обръща на застрашените групи - тези, при които ниските доходи ограничават възможностите за учене и намаляват мотивацията, както и тези, при които езикът е съществена пречка за придобиване на образование. Поставя се акцент върху създаването на среда за насърчаване на грамотността, в която специално място се отделя на съвременните информационни средства и на ролята на учителите в нея. Предвидена е специализирана квалификация на всички учители за съвременните методи на преподаване и диагностика на четенето. Очертани са целеви индикатори в областта на образованието и обучението, към които Европа се стреми с Хоризонт 2020 – до 90 % дял на обхванатите в детска градина деца от 4-годишна възраст до постъпване в първи клас и до 30 % намален дял на 15-годишните ученици с постижения под критичния праг от PISA (Program for International Student Assessment) при 39,4% през 2012 г. Резултатите от друго международно изследване PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study), насочено към измерване на уменията за четене на 10-годишните (учениците в IV клас), сочат, че страната ни е с 16-ти резултат от 48 участващи страни от целия свят и постиженията на българските четвъртокласници е 532 т. при среден резултат на участващите страни 500 т. Резултатите са респектиращи и говорят за високо равнище на качеството на обучението в началния етап. Обяснението в чувствителната разлика при представянето на 10-годишните и 15-годишните български ученици е в същността на двете изследвания – PIRLS е ориентирано към измерване на основни умения за възприемане и обработване на информация от различни видове текст, а PISA – към извличане и интерпретация на информация от текст, към тълкуване и осмисляне на съдържанието и формата му. Българските ученици във висока степен са постигнали необходимата базова грамотност, но все още немалка група от тях не притежават необходимата функционална грамотност. Данните за страната ни за дела на преждевременно напусналите училищната система са на равнището на средните за ЕС (12,5 % за България при 12,8 % за ЕС през 2012 г.). Необходими са целенасочени политики за достигане на националната цел от 11 % към 2020 г. като Стратегията за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020) е сред ключовите в тези усилия. В Стратегията е заложено да се увеличи броят на завършилите курсове за ограмотяване на

възрастни, които да могат да продължат обучението/образованието си. Стратегията предвижда периодично провеждане на стандартизирано външно и вътрешно оценяване, които да дават ясна картина за постиженията на учениците и за нуждите от оптимизирането на методите на обучение, от осъвременяване на образователната среда. Оценяването следва да се съобразява със спецификите на конкретния учебен предмет и на класа и с очакваните резултати в края на всеки етап от една страна, а от друга – с наложилите се международни оценявания. Приетата от Министерския съвет Стратегия не изисква допълнителни бюджетни средства, а финансирането на предприеманите дейности ще е чрез Оперативната програма “Наука и образование за интелигентен растеж”. С Решение № 606 на Министерския съвет от 10.08.2015 г. е приет Национален план за действие през 2015-2016 г. в изпълнение на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020). Като израз на консолидираните действия за изпълнението на Националния план се очаква да бъдат повишени целевите индикатори в областта на образованието и обучението, към които Европа се стреми да достигне до 2020 г. – до 90 % дял на обхванатите в детска градина деца от 4-годишна възраст до постъпване в първи клас; до 30 % намален дял на 15-годишните ученици с постижения под критичния праг PISA; увеличен брой на завършилите курсове за ограмотяване на възрастни, които продължават обучението или образованието си. Приемането на Националния план за действие през 2015 – 2016 година в изпълнение на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020) ще даде основание за разработване на регионални и общински планове и по този начин ще улесни координирането на училищните и общинските политики в областта на четенето и грамотността. Чрез тези планове ще се отчита ежегодно и напредъкът по изпълнението на включените в тях дейности. С Решение № 541 на Министерския съвет от 26 септември 2017 г. е приет Национален план за действие през 2017-2018 г. в изпълнение на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020).

Област на политика:	Архив - Образование
Административно ниво на органа, приел документа	Национално
В сила от	22.10.2014
Дата на валидност	31.12.2020
Акт на приемане	Протоколни решения №/43.5/22.10.2014
Линк към обществена консултация	

Файлове	<p><u>Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020 г.) - 24.10.2014</u></p> <p><u>Национален план за действие през 2015-2016 г. в изпълнение на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020) - 24.08.2015</u></p> <p><u>Национален план за действие през 2017-2018 г. в изпълнение на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020) - 02.10.2017</u></p>
----------------	--